

Perusopetuksen oppilaanohjaus eurooppalaisessa kontekstissa - kommenttipuheenvuoro

Raimo Vuorinen, KT
Projektipäällikkö, ELGPN
Koulutuksen tutkimuslaitos

Perusopetuksen yleisten tavoitteiden ja
tuntijaon uudistustyöryhmän kokous 27.1.2010

1934 2009

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Elinikäisen ohjauksen määritelmästä

(EU:n ministerineuvoston päätöslauselma 28.5.2004)

- **Mitä:** Erilaiset toimet:
  - tietojen ja neuvojen antaminen, *opinto-ohjaus*, tietojen ja taitojen arviointi, opastus, neuvottelu, päätöksenteko- ja uranhallintataitojen opettaminen
- **Kenelle:** Kaikenikäiset kansalaiset
- **Milloin:** Missä tahansa elämänvaiheessa
- **Kohde:** Koulutukseen ja ammattiin liittyvät päätökset, yksilöllisen kehityskaaren hallinta, valmiuksien, taitojen ja kiinnostusten määrittely
- **Ura:** Yksilöllinen kehityskaari oppimisessa, työssä ja muussa sellaisessa toiminnassa, jossa valmiuksia ja taitoja opitaan ja/tai käytetään.
- **Missä palvelut tuotetaan:** Julkiset palvelut, työelämä, kolmas sektori, ostopalvelut, yksityiset palvelujen tuottajat

EU:n ministerineuvoston päätöslauselma "Elinikäisen ohjauksen parempi sisällyttäminen elinikäisen oppimisen strategioihin" 21.11.2009

- Edistetään elinikäisten uranhallintataitojen hankkimista.
- Helpotetaan kaikkien kansalaisten mahdollisuuksia saada ohjauspalveluja.
- Kehitetään ohjauspalvelujen laadunvarmistusta.
- Rohkaistaan eri toimijoiden välistä koordinointia ja yhteistyötä kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla.

Hyödyntämällä elinikäisen oppimisen toimintaohjelman ja Euroopan rakennerahastojen tarjoamia mahdollisuuksia jäsenvaltioiden painopisteiden mukaisesti.

EU 2020 –strategian prioriteetteja:

- ❏ ***Lisäarvon tuottaminen käyttämällä osaamista kasvun perustana.***
  - Mahdollisuudet ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus lisääntyvät maailmassa, jossa koulutuksen, tutkimuksen ja digitaalitalouden mahdollisuuksia hyödyntävä innovointi parantaa sekä tuotteita että prosesseja;
- ❏ ***Uusien mahdollisuuksien antaminen ihmisille osallistavassa yhteiskunnassa.***
  - Uusien taitojen hankkiminen, luovuuden ja innovoinnin edistäminen, yrittäjyyden kehittäminen ja joustava siirtyminen työpaikasta toiseen ovat tärkeitä maailmassa, jossa paremman mukautumiskyvyn vastineena on tarjolla enemmän työpaikkoja;
- ❏ ***Keskeinen työväline: elinikäinen ohjaus***

1934 2009

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Näkökulmia ohjauksen sijoittumiseen opetussuunnitelmien perusteissa ...

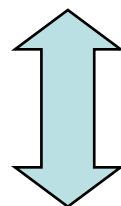
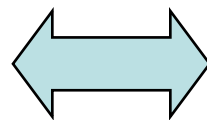
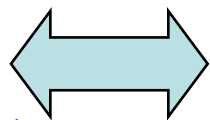
Lisäarvo yksilölle

- Valinnat
- Tuki
- Unelmat
- Henkilökohtaiset
tavoitteet

Korostuvat
Oppilaitoskontekstissa

"Humanistinen
diskurssi"

Ohjaus kokoavana
rajapintana

- Hyvinvointi
- Osallisuus
- Aktiivinen
kansalaisuus

Korostuvat
sosiaali- ja terveyspalveluissa

Lisäarvo yhteiskunnalle

- Työllistyminen
- Suuntautuminen
- Visio
- Kompromissit
tavoitteenasettelussa

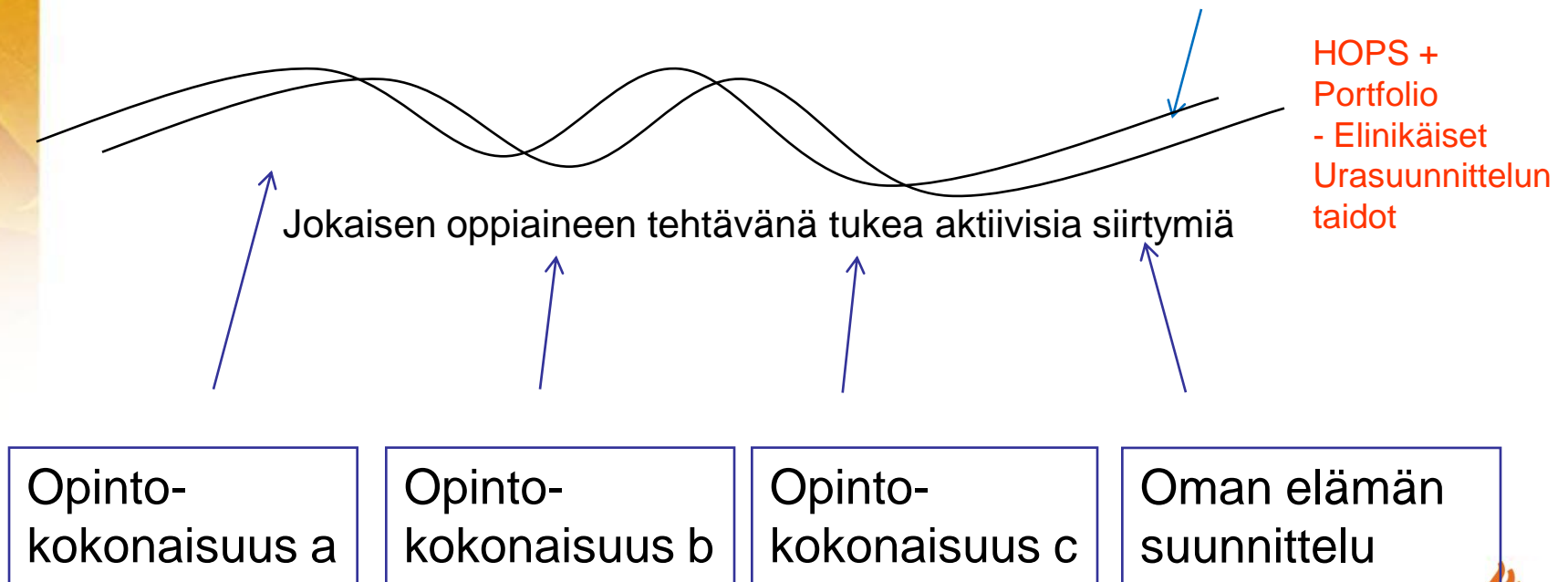
Korostuvat työ- ja
Elinkeinohallinnossa

"Inhimillisen
pääoman
diskurssi"

Ohjauksen asema/locus vuoden 2004 opetussuunnitelman perusteissa:

Ohjaus sekä oppilaitoksen/verkoston perustehtävänä,
(Opiskelun yleinen tuki)

...että aikavarauksena opiskelijan opinto-ohjelmassa

1934 2009

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Suomen menestystekijöitä elinikäisen ohjauksen järjestelyissä oppilaitoksissa – nämä kannattaa säilyttää

Periaatteet:

- Ohjaus lainsäädännössä oppilaan subjektiivisena oikeutena
- Ohjaus aikavarauksena tuntijaossa:
  - *koko ikäluokan kohtaaminen asiantuntijan kanssa yhdessä*
  - *samalla vertaisohjaajuus tärkeää samanikäisten, mutta kehitystasoltaan eri vaiheessa olevien oppilaiden kesken*
  - *tiedotus ja neuvonta mahdollista kustannustehokkaasti*
- Ohjaus strategisena kokoavana periaatteena sekä omana kokonaisuutena ops:n perusteissa:
  - *koko oppilaitoksen vastuu*
- Ohjaushenkilöstön kelpoisuudet määriteltä lainsäädännössä
- Ohjaus ja ohjaajien koulutus muutosagentteina koulu-uudistuksien yhteydessä

1934 2009

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Suomen menestystekijöitä elinikäisen ohjauksen järjestelyissä oppilaitoksissa – nämä kannattaa säilyttää

■ Sisällöt:

- Tavoitteena opinpolun jatkumon tukeminen ja henkilökohtaisten ura- ja elämänsuunnittelutaitojen kehittäminen:
  - *Prosessiulottuvuuden painottaminen elinikäisen ohjauksen näkökulmasta*
  - *Eri oppiaineiden merkityksen arviointi omien tulevaisuuden suunnitelmien kannalta*
- Koulutus- ja ammattiedon jäsentäminen oppitunneilla osana koko yhteiskunnan ja työmarkkinoiden toimintaa
  - *Pohja elinikäiselle oppimiselle*
- Työelämään tutustuminen – TET
  - *Oppitunneilla valmennetaan ajattelemaan ja suunnittelemaan*
- TVT pakollisena sisältönä
  - *Tietoyhteiskunnassa toimivan aikuisen perusvalmiudet*
  - *Tieto olemassa olevista TNO-palveluista*
  - *Verkon kriittinen käyttö*

Opsin toteutuksen lähtökohtia...

- Asiakaslähtöinen ohjauksen jatkumo
- Toimivat alueelliset kumppanuudet ohjauspalveluja tuottavien organisaatioiden ja yritysten kanssa
- Ohjauksen yhteinen viitekehys sekä kansallisissa verkkopalveluissa että henkilökohtaisissa palveluissa – *TVT:n rooli myös palvelujen integraatiossa*
- Oppilaiden ja huoltajien osallisuus palvelujen suunnittelussa sekä palautejärjestelmien kehittämisessä

Opsin toteutuksen lähtökohtia (2)

- Ohjauksen kokonaisvoimavarojen joustava yhteiskehittäminen
- Ohjauksen strateginen kehittäminen osana aluehallinnon uudistamista – *resurssit, vastuut, työnjako, johtaminen*
- Pysyvät kattavat yhteistyöryhmät tarvittavin toimintavaltuuksin
- Yhteistyöverkostolla tarvittavat kokonaisuuden monitoroinnin ja arvioinnin menettelyt, kehitysalustat, foorumit ja tekniikka
- Riittävä ja johdonmukainen tuki ops:n perusteiden laadukkaalle käyttöönotolle – *alueellisten työryhmien potentiaali myös toteutuksen arvioinnissa*
- Kattaviin ohjauspalveluihin sijoittaminen säästää perusvoimavaroja ja vähentää korjaavan toiminnan tarvetta!*

Kiitos!

Lisätietoja:

Raimo Vuorinen, KT
Projektipäällikkö, ELGPN
Koulutuksen tutkimuslaitos
PL 35
40014 Jyväskylän yliopisto
Puh. (014) 260 3271, GSM 050-361 1909
email: raimo.vuorinen@jyu.fi
Skype: vuorai

Valtakunnallinen ohjausalan osaamiskeskus, VOKES
<http://www.eVokes.fi>

